

Onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in Alphen-Chaam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Centrale boodschap.....	5
3	Totstandkoming en distributie raadsvoorstellen	9
4	Inhoudelijke beoordeling raadsvoorstellen.....	12
5	Kwaliteitsbeleving raadsleden.....	18
	Bijlage 1: Bestuurlijke reactie college Alphen-Chaam.....	22
	Bijlage 2: Nawoord rekenkamercommissie.....	24
	Bijlage 3: Toetsingskader.....	25
	Bijlage 4: Geraadpleegde bronnen.....	27

1 Inleiding

De Rekenkamercommissie Alphen-Chaam/Baarle-Nassau heeft een onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam uitgevoerd.

Aanleiding voor dit onderzoek is het belang van kwalitatief goede raadsvoorstellen voor de kwaliteit van de besluitvorming in de raad. Ter uitvoering van de programmabegroting biedt het college deze raadsvoorstellen aan de raad aan. In veel gemeenten zijn de raadsvoorstellen echter van matige kwaliteit: beslispunten worden onvolledig geformuleerd, een goede onderbouwing van de voorstellen ontbreekt, of de verkeerde juridische basis wordt gebruikt. De consequentie van deze matige kwaliteit van raadsvoorstellen is dat raadsleden hun rol als kadersteller niet goed kunnen vervullen. Raadsvoorstellen moeten zodanig opgesteld zijn, dat raadsleden er binnen een beperkte hoeveelheid tijd een afgewogen besluit over kunnen nemen.

In dit onderzoek richt de rekenkamercommissie zich dan ook op de overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid van de raadsvoorstellen in Alphen-Chaam. Naast de kwaliteit van de raadsvoorstellen biedt het onderzoek inzicht in de totstandkoming en de beleving van deze voorstellen.

1.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

De doelstelling van dit onderzoek luidt als volgt:

Inzicht bieden in het proces van totstandkoming van raadsvoorstellen, de beoordeling van de kwaliteit van deze voorstellen, en de beleving van die kwaliteit bij betrokkenen.

De in dit onderzoek geformuleerde centrale vraagstelling luidt:

Wat is de kwaliteit van de raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam?

De centrale vraagstelling heeft de rekenkamercommissie uitgewerkt in deelvragen. In samenhang geven de deelvragen een antwoord op de centrale vraagstelling. Het gaat om de volgende deelvragen:

Totstandkoming van raadsvoorstellen

1. Hoe komen de raadsvoorstellen tot stand?
2. Wat is de rol van de griffie bij de totstandkoming?
3. In hoeverre zijn werkdocumenten/procesafspraken vastgelegd?

Inhoud van de raadsvoorstellen

4. Voldoen de raadsvoorstellen aan de vooraf gestelde kwaliteitscriteria overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid?
5. Heeft de raad voldoende achtergrondinformatie om de voorstellen af te wegen?

Beleving

6. In hoeverre vinden de raadsleden de raadsvoorstellen van goede kwaliteit?
7. Welke verbeterpunten noemen de raadsleden?

Om een antwoord te geven op deze deelvragen, heeft de rekenkamercommissie allereerst gebruik gemaakt van interviews met de griffier en de gemeentesecretaris. Daarnaast heeft zij een aantal raadsvoorstellen beoordeeld op de criteria leesbaarheid, volledigheid en overzichtelijkheid. Tot slot heeft zij alle raadsleden via een online enquête om hun mening gevraagd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode februari tot en met juni 2010.

2 Centrale boodschap

De Rekenkamercommissie Alphen-Chaam / Baarle-Nassau concludeert dat de raadsvoorstellen in Alphen-Chaam van voldoende kwaliteit zijn. Dit betekent dat de raad van Alphen-Chaam, op basis van de raadsvoorstellen, voldoende in staat is om te komen tot weloverwogen besluitvorming.

Tegelijkertijd zijn er ook verbeterpunten te noemen. Voornaamste *inhoudelijke* verbeterpunt is het omschrijven van alternatieve beleidskeuzes. Op het moment dat de raad niet weet tussen welke mogelijkheden hij kan kiezen, is het niet eenvoudig om te bepalen of de voorgelegde keuze ook de beste is. Andere inhoudelijke verbeterpunten liggen in het consequent noemen van de van toepassing zijnde wet en het omschrijven van het beleidsterrein. Ook zou het toevoegen van informatie over de procedure van besluitvorming de voorstellen ten goede komen.

Voornaamste verbeterpunt in *het proces van totstandkoming* van raadsvoorstellen is dat de ambtelijke organisatie een manier dient te vinden om raadsvoorstellen tijdig op te leveren, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit. Uiteindelijk moet de raad zich er in de ogen van de rekenkamercommissie bewust van zijn dat hij een raadsvoorstel van onvoldoende kwaliteit zelf kan terugsturen.

2.1 Conclusies

De rekenkamercommissie komt naar aanleiding van het onderzoek met vijf conclusies.

1. *Raadsvoorstellen in Alphen-Chaam zijn van voldoende kwaliteit, maar bieden ook ruimte voor verbetering.*

Met een 6,4 als gemiddeld cijfer scoort Alphen-Chaam een ruime voldoende op de kwaliteitscriteria overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid. Wel maakt de analyse duidelijk dat er vaak informatie ontbreekt die de raadsleden nodig hebben om voorstellen af te wegen. Alternatieve beleidskeuzes, informatie over het beleidsterrein, een omschrijving van de procedure van besluitvorming en de van toepassing zijnde wet ontbreken in veel raadsvoorstellen.

2. *Raadsleden uit Alphen-Chaam zijn redelijk tevreden over de kwaliteit van raadsvoorstellen.*

Over het geheel genomen zijn raadsleden tevreden over de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Op alle kwaliteitscriteria beoordelen de raadsleden de voorstellen in Alphen-Chaam met een voldoende. De kwaliteit van de raadsvoorstellen stelt hen volgens een meerderheid (64 procent) bovendien in staat hun kaderstellende en controlerende rol invulling te geven. Als verbeterpunt noemen de raadsleden dat het (vaker) noemen van alternatieve beleidskeuzes de raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam zou verbeteren. Een heldere (financiële) onderbouwing en korte en bondige formuleringen zouden de leesbaarheid en overzichtelijkheid ten goede zou komen.

3. *Raadsvoorstellen in Alphen-Chaam hebben dezelfde, herkenbare opbouw*

Uit de inhoudelijke analyse van de raadsvoorstellen in Alphen-Chaam blijkt dat er weinig variatie zit in de opbouw van de voorstellen. Daaruit kan worden geconcludeerd dat stellers het format voor raadsvoorstellen (waarin staat aangegeven welke kopjes en welke informatie zij minimaal moeten gebruiken) consequent hanteren. Dit is in overeenstemming

met de ervaringen van de raadsleden uit Alphen-Chaam: 82 procent vindt dat de raadsvoorstellen dezelfde, herkenbare opbouw hebben.

4. *Procesafspraken totstandkoming raadsvoorstellen zijn niet vastgelegd*

De werkafspraken over de totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen in Alphen-Chaam zijn niet vastgelegd. Dit brengt het risico met zich mee dat het onduidelijk blijft wie verantwoordelijk is wanneer een raadsvoorstel van onvoldoende kwaliteit is, niet in overeenstemming is met het format of te laat wordt aangeleverd. Verder is het proces zo ingericht dat het presidium zich niet kan uitspreken over de kwaliteit van de voorstellen, omdat zij alleen de onderwerpen en niet de voorstellen aangeboden krijgt.

5. *Er bestaat een discrepantie tussen planning en werkelijkheid*

De bestuurlijke kalender, die een planning bevat van de te behandelen onderwerpen, is vaak niet in overeenstemming met de realiteit. De behandeling van onderwerpen verschuift wanneer een raadsvoorstel niet op tijd wordt aangeleverd. Dit kan van negatieve invloed zijn op de spreiding van raadsvoorstellen en de besluitvorming vertragen. Een ruime meerderheid van de raadsleden vindt de spreiding van de voorstellen over het jaar 2009 dan ook niet evenwichtig. Verder komt het regelmatig voor dat voorstellen pas twee dagen voor verzending naar de raad in de B&W-vergadering komen, terwijl dit volgens de planning 1,5 week voor verzenddatum dient te zijn. Daardoor heeft het college weinig tijd voor aanpassing en kan kwaliteitsverlies ontstaan.

2.2 Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek komt de rekenkamercommissie voor de gemeente Alphen-Chaam tot de volgende aanbevelingen aan de raad:

1. *Draag het college op de volgende zaken in het format voor raadsvoorstellen op te nemen en zie erop toe dat deze zaken daadwerkelijk in de raadsvoorstellen zijn terug te vinden:*

- alternatieve beleidskeuzes en de gevolgen van deze alternatieven. Dit maakt dat u als raad een afgewogen keuze kunt maken.
- informatie over de termijn waarop het college terugkomt bij de raad voor verdere informatie, besluitvorming, of evaluatie van het voorstel. Zo weet u wat u van het college kunt verwachten en kunt u hierop sturen en controleren.
- informatie over het relevante beleidsterrein en de samenhang tussen het raadsvoorstel en bestaand beleid. Zo weet u hoe het voorstel zich verhoudt tot eerder genomen beslissingen.
- de van toepassing zijnde wet. Zo weet u wat de wettelijke basis is van uw beslissing en waarom het college u als raad om een besluit vraagt.

2. *Draag het college op de rolverdeling en bijbehorende verantwoordelijkheden die betrekking hebben op de totstandkoming van raadsvoorstellen in een procesomschrijving te expliciteren en te beschrijven.*

Zo wordt duidelijk bij wie de verantwoordelijkheid ligt wanneer de kwaliteit van een voorstel te wensen over laat of het voorstel te laat wordt aangeleverd. De rekenkamercommissie benadrukt hierbij dat het de verantwoordelijkheid is van de raad om af te stemmen aan welke vereisten een raadsvoorstel moet voldoen voor het nemen van een besluit en een voorstel terug te sturen als het hieraan niet voldoet. Overweeg bij het maken van een procesbeschrijving de processen zo in te richten dat het presidium niet alleen de onderwerpen, maar ook de raadsvoorstellen zelf ontvangt. Dat biedt het presidium de

mogelijkheid om onderwerpen niet te agenderen wanneer de voorstellen van onvoldoende kwaliteit zijn.

3. *Draag het college op te zorgen voor een realistische planning en meer toezicht op het op het handhaven ervan.*

Dit voorkomt dat uitstel van behandeling in de raad leidt tot vertraging in de besluitvorming. Daarnaast zorgt dit voor een meer evenwichtige spreiding van de raadsvoorstellen.

2.3 Vergelijking met Baarle-Nassau

Dit onderzoek is ook in Baarle-Nassau uitgevoerd, waardoor een vergelijking tussen deze beide gemeenten mogelijk is. In de vergelijking valt op dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen (uitgaande van de beoordeling van de rekenkamercommissie en de mening van raadsleden) in Alphen-Chaam beter is dan in Baarle-Nassau. Daarnaast valt op dat medewerkers in de gemeente Baarle-Nassau vaker afwijken van het format dan medewerkers in Alphen-Chaam. Het proces van totstandkoming is in beide gemeenten vergelijkbaar, maar ook in beide gemeenten niet vastgelegd.

Kwaliteit raadsvoorstellen Alphen-Chaam beter dan Baarle-Nassau

Uit de analyse van raadsvoorstellen uit beide gemeenten, blijkt dat de raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam (gemiddeld een 6,4) van betere kwaliteit zijn dan die in Baarle-Nassau (gemiddeld een 5,6). Het noemen van alternatieve beleidskeuzes, het omschrijven van het beleidsterrein, het noemen van de van toepassing zijnde wet en het ingaan op de procedure van verdere besluitvorming zijn verbeterpunten die voor beide gemeenten van toepassing zijn.

Raadsleden in Alphen-Chaam positiever over voorstellen dan raadsleden in Baarle-Nassau

De raadsleden beoordelen de raadsvoorstellen in Baarle-Nassau met een 5,6. In Alphen-Chaam scoren raadsvoorstellen volgens de raadsleden een 6,4. In beide gemeenten komt de beoordeling van de raadsvoorstellen door de rekenkamercommissie in hoge mate overeen met de beleving van de raadsleden zelf. In zowel Alphen-Chaam als Baarle-Nassau vindt een ruime meerderheid van de raadsleden dat de kwaliteit van de voorstellen wisselend is. Toch geeft een kleine meerderheid van de raadsleden in beide gemeenten aan dat de raadsvoorstellen hen in staat stellen hun controlerende en kaderstellende rol in te vullen. Tabel 2.1 maakt voor alle onderzoeksresultaten een vergelijking tussen de situatie in Alphen-Chaam en de situatie in Baarle-Nassau.

Format meer consequent gehanteerd in Alphen-Chaam dan in Baarle-Nassau

De raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam hebben meestal dezelfde, herkenbare opbouw. In Baarle-Nassau daarentegen is het moeilijk een lijn in de voorstellen te ontdekken. Hoe de voorstellen zijn opgebouwd en welke tussenkopjes de opsteller gebruikt, verschilt per voorstel.

Processen vergelijkbaar ingericht, maar niet vastgelegd

Processen over de totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen zijn in Baarle-Nassau en Alphen-Chaam op vergelijkbare wijze ingericht. In beide gemeenten schrijft een beleidsambtenaar een voorstel dat de gemeentesecretaris / het college vervolgens toetst op kwaliteit. De griffiers van zowel Alphen-Chaam als Baarle-Nassau zijn verantwoordelijk voor de distributie, niet voor de kwaliteit van de voorstellen. Opvallend is dat beide gemeenten de processen voor totstandkoming van raadsvoorstellen niet hebben vastgelegd in een procesbeschrijving.

Tabel 2.1 - Vergelijking onderzoeksresultaten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau		
	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau
Totstandkoming		
Rolverdeling	Grotendeels voldaan	Grotendeels voldaan
Gestandaardiseerd proces	Beperkt voldaan	Beperkt voldaan
Efficiënt proces	Beperkt voldaan	Beperkt voldaan
Inhoudelijke beoordeling		
Overzichtelijkheid	6,3	5,8
Leesbaarheid	7,1	6,0
Volledigheid	5,7	5,0
Kwaliteitsbeleving raad		
Overzichtelijkheid	6,5	5,3
Leesbaarheid	6,5	6,2
Volledigheid	6,3	5,3

3 Totstandkoming en distributie raadsvoorstellen

Dit hoofdstuk beschrijft en beoordeelt de totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam. Hiermee legt de rekenkamercommissie de basis voor de beantwoording van de volgende deelvragen:

- 1. Hoe komen de raadsvoorstellen tot stand?*
- 2. Wat is de rol van de griffie bij de totstandkoming?*
- 3. In hoeverre zijn werkdocumenten/procesafspraken vastgelegd?*

3.1 Processen en formats

Raadsvoorstellen komen in de gemeente Alphen-Chaam op de navolgende wijze tot stand:

- een beleidsambtenaar schrijft een raadsvoorstel over een bepaald onderwerp (en laat deze eventueel paraferen door een sectorhoofd en/of de gemeentesecretaris);
- het college bespreekt dit raadsvoorstel in een B&W-vergadering (bij voorkeur 1,5 week voor verzending), verbetert eventuele fouten en legt het voorstel via de griffier voor aan de raad;
- het presidium krijgt de onderwerpen/titels van de voorstellen aangeboden en stelt op basis daarvan de agenda op.

Uit bovenstaande omschrijving blijkt dat het proces zo is ingericht dat het presidium wel de titels van de raadsvoorstellen tot haar beschikking heeft, maar niet de voorstellen zelf.

Voor het opstellen van de raadsvoorstellen werkt de gemeente Alphen-Chaam met een format. Het huidige format bestaat al meerdere jaren en is in de loop van de tijd niet aangepast of geëvalueerd. Op het format zelf staan aanwijzingen die de ambtenaren helpen bij het schrijven van een raadsvoorstel. In de praktijk komt het voor dat ambtenaren het format aanpassen. Elementen uit het format worden bijvoorbeeld verwijderd of veranderd, of er worden elementen aan het format toegevoegd.

3.2 Rolverdeling en verantwoordelijkheden

In de gemeente Alphen-Chaam zijn de rolverdeling en verantwoordelijkheden over de totstandkoming van de raadsvoorstellen bekend bij de betrokkenen maar niet schriftelijk vastgelegd. De kwaliteit van de raadsvoorstellen is primair de verantwoordelijkheid van het college en de ambtelijke organisatie. De griffier vormt de laatste schakel in het proces. Deze voert in de raadsvoorstellen geen wijzigingen door (noch inhoudelijk noch taalkundig) en ziet dit ook niet als zijn verantwoordelijkheid.

Wanneer de kwaliteit van raadsvoorstellen te wensen overlaat, komen hier in sommige gevallen klachten over vanuit de raad. Het gebeurt sporadisch dat de raad aangeeft dat op basis van een raadsvoorstel geen beslissing genomen kan worden.

3.3 Planning

De gemeente Alphen-Chaam werkt met een jaarplanning: de bestuurlijke kalender. In deze kalender staat benoemd wanneer welke onderwerpen in de raadsvergaderingen aan bod komen. Het is de bedoeling dat de onderwerpen van de raadsvoorstellen corresponderen met de onderwerpen die voor de betreffende maand op de bestuurlijke kalender staan. In de praktijk zijn ambtenaren niet altijd in staat om het schrijven van de raadsvoorstellen in te plannen zoals vooraf vastgelegd in de kalender, waardoor er verschillen tussen planning en werkelijkheid ontstaan. Oorzaken dat ambtenaren de planning soms niet halen, zijn gelegen in het feit dat zij onder tijdsdruk komen te staan omdat andere activiteiten hun aandacht opeisen. Ook dienen zij

bij het schrijven van de raadsvoorstellen steeds vaker informatie en input van externe partijen mee te nemen. Deze externe partijen zijn niet altijd in staat de gevraagde informatie tijdig te leveren, waardoor het aanbieden van de desbetreffende raadsvoorstellen in die gevallen uitgesteld dient te worden. Voor het handhaven van de planning en het tijdig aanleveren van raadsvoorstellen, is de gemeentesecretaris eindverantwoordelijk. Bij drastische afwijkingen neemt de gemeentesecretaris contact op met de griffier.

Nadat de ambtelijke organisatie de raadsvoorstellen naar de griffier heeft gestuurd, agendeert de griffier deze voor de vergadering van het presidium. De totale doorlooptijd van een voorstel (van de aanbieding van het conceptraadsvoorstel aan het college tot besluitvorming in de raad) is zes weken. Volgens de planning zitten er twee dagen tussen het aanleveren van de raadsvoorstellen en het verzenden ervan door de griffier.

3.4 Toetsing proces totstandkoming en distributie raadsvoorstellen

Tabel 3.1 maakt de toetsing van de totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen inzichtelijk. Uit deze tabel blijkt dat de verdeling van verantwoordelijkheden niet is vastgelegd. Daarnaast blijkt uit deze tabel dat het presidium niet in de gelegenheid is om op basis van de kwaliteit en volledigheid van de aangeleverde voorstellen een keuze te maken over het al dan niet agenderen van het onderwerp. Het presidium stelt de agenda immers op aan de hand van de titels van de voorstellen, maar heeft in het stadium van agendering nog geen inzicht in de voorstellen zelf.

Tot slot maakt de tabel inzichtelijk dat er een discrepantie is tussen de planning van totstandkoming van raadsvoorstellen en de werkelijkheid. Betrokkenen geven aan dat de bestuurlijke kalender wordt opgesteld op een moment dat nog niet inzichtelijk is hoeveel tijd het opstellen van raadsvoorstellen over de geplande onderwerpen in beslag gaat nemen. Dat maakt dat de planning niet altijd realistisch is.

Tabel 3.1 Score op toetsing normen totstandkoming en distributie raadsvoorstellen	
Kwaliteit proces totstandkoming en distributie raadsvoorstellen	Toetsing
Er is een duidelijke rolverdeling tussen de ambtelijke organisatie, het college en de griffie in de totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen.	Grotendeels voldaan. De rolverdeling tussen de betrokkenen is voor hen weliswaar duidelijk, maar de verantwoordelijkheden die deze rolverdeling met zich meebrengt zijn niet geëxpliciteerd en/of vastgelegd.
Het proces van totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen is gestandaardiseerd en bekend in de gemeentelijke organisatie.	Beperkt voldaan. De standaardprocessen zijn bekend in de gemeentelijke organisatie, maar de werkwijze bij afwijking van deze processen blijft onduidelijk. Wat gebeurt er wanneer een ambtenaar een raadsvoorstel niet tijdig aanlevert? Wat gebeurt er wanneer van het format wordt afgeweken?
Het proces van totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen verloopt efficiënt.	Beperkt voldaan. De planning op de bestuurlijke kalender is vaak niet in overeenstemming met de werkelijkheid. Bij het niet tijdig aanleveren van de raadsvoorstellen, schuift de behandeling van de betreffende onderwerpen op. Het realistisch opstellen en beter naleven van de kalender zou de efficiëntie ten goede komen. Verder krijgt het presidium niet de raadsvoorstellen zelf, maar alleen de onderwerpen van de voorstellen aangeboden. Het presidium kan dus niet bepalen een onderwerp niet te agenderen omdat het voorstel van onvoldoende kwaliteit is.

4 Inhoudelijke beoordeling raadsvoorstellen

Dit hoofdstuk beschrijft en beoordeelt de inhoudelijke kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam. Hiermee legt de rekenkamercommissie de basis voor de beantwoording van de volgende deelvragen:

4. *Voldoen de raadsvoorstellen aan de vooraf opgestelde kwaliteitscriteria overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid?*
5. *Heeft de raad voldoende achtergrondinformatie om de voorstellen af te wegen?*

4.1 Algemeen beeld

Met een 6,4 als gemiddelde scoort Alphen-Chaam een voldoende op de vooraf gestelde kwaliteitscriteria. Van de drie kwaliteitscriteria overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid scoren de raadsvoorstellen in Alphen-Chaam het best op leesbaarheid, namelijk gemiddeld een 7,1. Dit is met name te danken aan de aanwezigheid van een heldere inleiding en een beknopte samenvatting. Het gemiddelde cijfer op de normen overzichtelijkheid en volledigheid, wordt omlaag gebracht door de criteria die betrekking hebben op het omschrijven van het betreffende beleidsterrein, het noemen van de van toepassing zijnde wet en alternatieve beleidskeuzes en het omschrijven van de procedure van besluitvorming.

Tabel 4.1 Gemiddelde score kwaliteit raadsvoorstellen	
Criterium	Cijfer
Overzichtelijkheid	6,3
Leesbaarheid	7,1
Volledigheid	5,7
Totaal	6,4

4.2 Overzichtelijkheid van de raadsvoorstellen

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de afzonderlijke criteria die in de analyse samen de norm 'overzichtelijkheid' vormen. De tabel sluit af met een algemeen cijfer.

Tabel 4.2 Gemiddelde score overzichtelijkheid raadsvoorstellen	
Overzichtelijkheid	Cijfer
Het voorstel schetst het beleidsterrein en geeft weer in welke mate het huidige beleid van invloed is op het betreffende voorstel.	5,0
Het voorstel maakt onderscheid tussen hoofd- en bijzaak (hoofdzaak prominent in beeld, aanvullende informatie in bijlagen). De focus van het voorstel ligt niet op uitwerking van details, maar op hoofdlijnen.	6,6
Het voorstel geeft een overzicht van de benodigde middelen en/of geeft een overzicht van de verwachte (financiële, personele, juridische) consequenties/neveneffecten.	6,9

Het voorstel maakt een inschatting van de termijn/tijdspad waarbinnen het plan uitgevoerd wordt.	6,4
In het voorstel staan duidelijke beslispunten, zodat raadsleden weten waar ze ja of nee tegen zeggen.	6,4
Totaal overzichtelijkheid	6,3

4.2.1 Overzichtelijkheid: criteria met een voldoende

Tabel 4.2 maakt duidelijk dat de overzichtelijkheid van de raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam op bijna alle criteria een voldoende scoort. Dit blijkt uit het feit dat raadsvoorstellen:

- *een overzicht van de benodigde middelen geven.* Op dit criterium scoort de overzichtelijkheid van de raadsvoorstellen het hoogste. In het format is het onderwerp 'baten, lasten en dekking' een vast onderdeel. Bovendien is dit onderwerp uitgesplitst in de subonderwerpen "investering", "eenmalige kosten", "structurele kosten", en "dekking". Dit maakt dat de benodigde middelen vaak uitvoerig benoemd worden zodat voor de raad helder is wat de kosten zijn, op welke kostenberekening deze kosten zijn gebaseerd en hoe het plan gefinancierd wordt.
- *onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.* Over het algemeen ligt in de voorstellen de focus op hoofdlijnen en verwijst de steller voor details naar meegezonden bijlagen.
- *een inschatting geven van de termijnen voor de uitvoering van het raadsvoorstel.* In bijna alle voorstellen is deze inschatting opgenomen. Dit onderdeel maakt tevens deel uit van het format. Hoe uitvoerig dit gebeurt, verschilt echter per voorstel. Sommige opstellers omschrijven zeer uitgebreid de termijn waarop de verschillende stappen in de uitvoering van het plan gezet zullen worden, waar in andere voorstellen alleen de verwachte datum van afronding wordt genoemd.
- *duidelijke beslispunten bevatten.* De beslispunten staan in alle geanalyseerde voorstellen twee keer benoemd: één keer als deel van de samenvatting en één keer in het onderdeel 'besluit' waarmee elk voorstel eindigt. In sommige voorstellen is dit besluit uitgesplitst in verschillende beslispunten zodat voor de raadsleden helder is waar ze ja of nee tegen zeggen. Deze splitsing in meerdere beslispunten maakt inzichtelijk dat de raad ervoor kan kiezen om niet in één keer akkoord te gaan met het volledige voorstel, maar per beslispunt een standpunt in te nemen.

4.2.2 Overzichtelijkheid: zelden verwijzing naar het beleidsterrein

Tabel 4.2 maakt ook duidelijk dat de raadsvoorstellen op één criterium niet hoog scoren ten aanzien van de overzichtelijkheid. Het gaat hier om het feit dat raadsvoorstellen zelden verwijzen naar het beleidsterrein en de mate waarin huidig beleid van invloed is op het betreffende voorstel. Soms plaatst de opsteller het voorstel wel in een bredere context door het beleidsterrein te benoemen, maar zelden wordt geëxpliciteerd hoe de voorgestelde maatregel zich verhoudt tot het bestaande beleid. Een voorbeeld is het voorstel tot instemmen met het plan van aanpak gemeentemonitor. De gemeentemonitor beoordeelt gemeenten op diverse aspecten van de dienstverlening. Het voorstel maakt niet duidelijk hoe de maatregelen in het

plan van aanpak gezien kunnen worden in de context van huidig beleid: sluit het plan daarbij aan, of kiest het college juist voor een nieuwe beleidskoers gezien de uitkomsten van de gemeentemonitor?

4.3 Leesbaarheid van de raadsvoorstellen

Tabel 4.3 geeft een overzicht van de individuele criteria die in de analyse samen de norm 'leesbaarheid' vormen. De tabel sluit af met een algemeen cijfer.

Tabel 4.3 Gemiddelde score leesbaarheid raadsvoorstellen	
Leesbaarheid	Cijfer
Het voorstel is geschreven in een korte en bondige stijl en heeft een overzichtelijke (logische) alinea-indeling.	6,6
Het voorstel bevat een heldere inleiding, die ook voor mensen met minder kennis van zaken te begrijpen is.	7,2
Het voorstel bevat een bondige samenvatting die de kernpunten van het voorstel helder en overzichtelijk formuleert.	7,4
Totaal leesbaarheid	7,1

4.3.1 Leesbaarheid: criteria met een voldoende

Tabel 4.3 maakt duidelijk dat de leesbaarheid van de raadsvoorstellen in de gemeente Alphen-Chaam ruim voldoende is. Dit blijkt uit het feit dat raadsvoorstellen:

- *in veel gevallen een samenvatting bevatten.* Dit is van positieve invloed op de leesbaarheid van de raadsvoorstellen. In het format is het onderdeel "samenvatting" opgebouwd uit de onderdelen "aanleiding", "gevraagde beslissing" en "beoogd effect". Deze drie onderdelen tezamen maken dat een raadslid in korte tijd een beeld krijgt bij de kernpunten van het voorstel.
- *voorzien zijn van een inleiding.* Belangrijk is dat de lezer van het raadsvoorstel na het lezen van de inleiding weet waar het voorstel over gaat. Hoewel het format geen onderdeel "inleiding" bevat en de inleiding daarom niet expliciet in de voorstellen is opgenomen, volstaat de aanleiding, al dan niet in combinatie met het onderdeel "gevraagde beslissing", in veel gevallen als inleiding.
- *aan de hand van een goede schrijfstijl en alinea-indeling zijn opgesteld.* Dit is deels te danken aan het feit dat de opstellers van de geanalyseerde raadsvoorstellen gebruikmaken van het format dat de gemeente hiervoor heeft opgesteld. Het format bevat diverse tussenkopjes die de raadsvoorstellen een logische opbouw geeft. De schrijfstijl verschilt per voorstel. Hoewel het taalgebruik in sommige voorstellen kort en bondig is, zijn er ook voorstellen waarin het gebruik van lange zinnen en veel opsommingen afdoet aan de leesbaarheid.

4.4 Volledigheid van de raadsvoorstellen

Tabel 4.4 geeft een overzicht van de individuele criteria die in de analyse samen de norm 'volledigheid' vormen. De tabel sluit af met een algemeen cijfer.

Tabel 4.4 Gemiddelde score volledigheid raadsvoorstellen	
Volledigheid	Cijfer
Het voorstel schetst de context.	8,6
In het voorstel worden alternatieve beleidskeuzes genoemd en de mogelijke effecten daarvan.	4,8
Het voorstel besteedt aandacht aan de verdere procedure van besluitvorming .	2,5
Het voorstel gaat in op de gevolgen en/of de effecten van het voorstel.	7
Het voorstel benoemt de van toepassing zijnde wet.	4.5
Beslispunten worden onderbouwd met argumenten voor (en evt. kanttekeningen tegen) de beslissing, zodat de raad een afgewogen keuze kan maken.	6,8
Het voorstel gaat in op de wijze waarop en wanneer burgers en belanghebbenden door de gemeente geïnformeerd of betrokken worden.	5,8
Totaal volledigheid	5,7

4.4.1 Volledigheid: criteria met een voldoende

Tabel 4.4 maakt duidelijk dat de gemeente Alphen-Chaam het minst goed scoort als het gaat om de volledigheid van de raadsvoorstellen. Ten aanzien van deze volledigheid scoort Alphen-Chaam wel goed als het gaat om:

- *het schetsen van de context.* Zonder uitzondering bevatten de geanalyseerde raadsvoorstellen een omschrijving van de aanleiding en/of voorgeschiedenis, vaak zelfs met een overzicht van eerder genomen relevante besluiten en de bijbehorende data.
- *het ingaan op gevolgen van het voorstel.* Vaak noemt de opsteller bij “beoogd effect”, dat onderdeel vormt van de samenvatting, kort het wenselijke resultaat om vervolgens bij “onderbouwing” uitgebreider op de gevolgen van het voorstel in te gaan.
- *de onderbouwing met argumenten.* De voorstellen bevatten bijna zonder uitzondering een alinea met het tussenkopje “onderbouwing”, waarin de opsteller argumenten voor de gevraagde beslissing geeft. De raadsvoorstellen hadden op dit criterium nog beter gescoord, wanneer vaker was ingegaan op eventuele contra-argumenten. Argumenten vóór een beslissing aangevuld met kanttekeningen daarbij, helpen de raad namelijk een afgewogen keuze te maken.
- *Informeren burgers en belanghebbenden.* In sommige raadsvoorstellen ontbreekt informatie over de communicatie volledig, wat het gemiddelde cijfer op dit criterium omlaag brengt. De voorstellen die wel ingaan op het informeren van burgers en belanghebbenden, benoemen vaak wel wie er wordt geïnformeerd en op welke wijze, maar laten na aan te geven wanneer dit gebeurt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het voorstel tot vaststellen van de nota armoedebeleid ‘De Groene Hand’. Het voorstel geeft aan dat er een persbericht wordt opgesteld en gepubliceerd in weekbladen en op de website, maar niet op welke termijn deze acties uitgevoerd worden.

4.4.2 Volledigheid: criteria met een onvoldoende

Ten aanzien van het criterium volledigheid scoort Alphen-Chaam niet goed als het gaat om:

- *het noemen van de toepassing zijnde wet.* Niet in alle geanalyseerde raadsvoorstellen is het noemen van wetgeving van toepassing. Hiermee is dan ook rekening gehouden bij de beoordeling. Toch zijn er voorstellen waarin een verwijzing naar wetgeving welrelevant was geweest. Een voorbeeld is het voorstel tot het vaststellen van het Integraal Dorpsontwikkelingsplan Galder en Strijbeek voor de periode 2010-2020. Een verwijzing naar de WRO (Wet Ruimtelijke Ordening) had helder gemaakt dat het vaststellen van een ontwikkelingsplan valt onder de bevoegdheid van de raad. Een dergelijke verwijzing maakt de raad duidelijk waarom hij het betreffende voorstel voorgelegd krijgt en wat de juridische grondslag van zijn beslissing is.
- *het inzichtelijk maken van alternatieve beleidskeuzes.* Dit is een criterium dat in de ogen van de rekenkamercommissie essentieel is voor het maken van weloverwogen beslissingen in de raad. In het format voor het opstellen van raadsvoorstellen, is het noemen van alternatieve beleidskeuzes wel als vast onderdeel opgenomen. In de praktijk laten opstellers de ruimte onder dit tussenkopje vaak leeg of geven zij (ten onrechte) aan dat alternatieve beleidskeuzes niet van toepassing zijn. De voorgestelde keuze wordt daarmee als enige keuze gepresenteerd, waar er wel alternatieven denkbaar zijn. In het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet voor renovatie van de toiletgroepen, staat bijvoorbeeld het volgende:

“Vanwege het feit, dat genoemde toiletten meer dan 40 jaar oud zijn, vormt de stankoverlast inmiddels een dusdanig probleem dat deze alleen door intensief (en dus duur) schoonmaken kan worden beperkt c.q. opgeheven. De toiletten geven hierdoor ook geen hygiënische indruk en zijn vanuit esthetisch oogpunt zeer gedateerd, waardoor vervanging thans gezien wordt als reële optie.”

Hoewel het bovenstaande voorstel kort ingaat op de optie van intensief schoonmaken, wordt voorgesteld de toiletgroepen volledig te renoveren. De opsteller benoemt dat schoonmaken duur is, maar expliciteert niet hoe de kosten voor schoonmaken van de toiletten zich verhouden tot de kosten voor renovatie. Het schoonmaken wordt daarmee niet gepresenteerd als serieuze keuzemogelijkheid, terwijl het wel een optie is die de stankoverlast kan verhelpen.

Ook een ander voorstel, namelijk het voorstel om te komen tot het vaststellen van de nota armoedebeleid ‘De Groene Hand’ biedt geen serieuze alternatieve beleidskeuzes. De opsteller geeft aan dat het enige alternatief is om niets te doen, waarmee hij de indruk wekt dat de raad enkel de keuze heeft tussen het overnemen van de aanbevelingen uit de nota, of niets doen:

“Alternatief is om niets te doen, geen middelen beschikbaar te stellen, niet op zoek te gaan naar de overige minima met als argument dat men zelfs na uitgebreide oproepen in de pers geen aanvragen indient voor bijvoorbeeld Sociaal cultureel fonds, de 50 euroregeling, kwijtschelding, bijzondere bijstand e.d.”

- *het weergeven van de procedure voor verdere besluitvorming.* De reden voor deze slechte score, is dat er in het merendeel van de geanalyseerde voorstellen simpelweg geen aandacht is voor deze procedure. Zo blijft voor de raadsleden onduidelijk wanneer het

college weer terugkomt bij de raad voor verdere besluitvorming, informatie of evaluatie. In het voorstel tot een gefaseerde integratie van de peuterspeelzaal IKKE, het kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang van Kober Kindercentra in de basisschool Willibrordus te Alphen bijvoorbeeld, staat het volgende:

“indien uw raad instemt met een integratie van de peuterspeelzaal in het volgende schooljaar, dan zal hiervan door ons college een gedetailleerde kostenopzet worden opgesteld.”

Wanneer het college deze gedetailleerde kostenopzet aan de raad voorlegt komt niet ter sprake, terwijl dit voor raadsleden wel relevante informatie is.

5 Kwaliteitsbeleving raadsleden

Dit hoofdstuk beschrijft de kwaliteitsbeleving van raadsvoorstellen door raadsleden in de gemeente Alphen-Chaam. Hiermee legt de rekenkamercommissie de basis voor de beantwoording van de volgende deelvragen:

7. *In hoeverre vinden de raadsleden de raadsvoorstellen van goede kwaliteit?*
8. *Welke verbeterpunten noemen de raadsleden?*

5.1 Algemene beoordeling van de kwaliteit raadsvoorstellen door raadsleden

De rekenkamercommissie heeft een digitale vragenlijst verstuurd naar de 13 zittende raadsleden, de commissieleden en naar verschillende oud-raadsleden. Van de zittende raadsleden hebben er negen de vragenlijst ingevuld. Tabel 5.1 maakt zichtbaar hoe de raadsleden oordelen over de overzichtelijkheid, leesbaarheid, en volledigheid van de raadsvoorstellen.

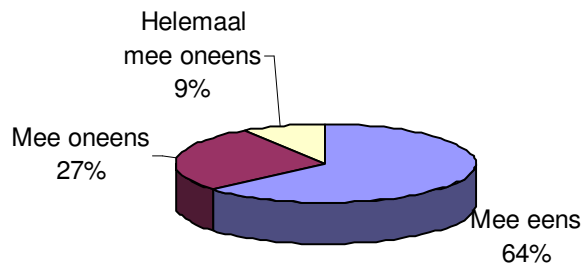
Tabel 5.1 Gemiddelde score kwaliteit raadsvoorstellen volgens raadsleden	
Criterium	Cijfer
Overzichtelijkheid	6,5
Leesbaarheid	6,5
Volledigheid	6,3
Totaal	6,4

Uit tabel 5.1 blijkt dat raadsleden redelijk tevreden zijn over de algehele kwaliteit van raadsvoorstellen in Alphen-Chaam: zij geven hier gemiddeld een 6,4 voor. In de inhoudelijke analyse van de raadsvoorstellen (zie hoofdstuk 4) kwam de gemiddelde kwaliteit van de raadsvoorstellen eveneens uit op een 6,4. De resultaten van de analyse en de digitale enquête onder raadsleden komen dus in grote lijnen overeen.

De meeste raadsleden geven aan dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen hen in staat stelt hun kaderstellende en controlerende rol in te vullen (zie grafiek 5.1 op de volgende pagina). Meerdere raadsleden geven bij het reageren op de stelling 'de kwaliteit van raadsvoorstellen stelt mij in staat mijn controlerende en kaderstellende taken invulling te geven' aan behoefte te hebben aan meer informatie, die ze nu met behulp van schriftelijke vragen achterhalen. Een raadslid merkt op dat het gebruik van jargon de raadsvoorstellen soms moeilijk leesbaar maakt.

Grafiek 5.1

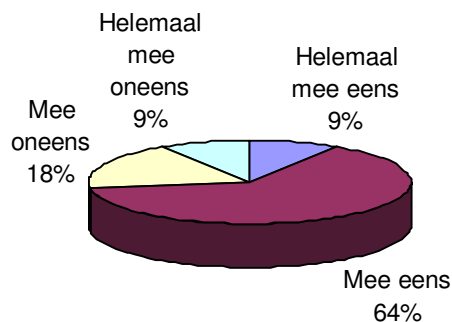
Stelling: De kwaliteit van de huidige raadsvoorstellen stelt mij in staat mijn controlerende en kaderstellende taken invulling te geven.

Ondanks de positieve beoordeling van de raadsleden, geven zij tegelijkertijd aan dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen sterk wisselend is. Dit wordt duidelijk uit grafiek 5.2. Een ruime meerderheid (73 procent) is het 'eens' of 'helemaal eens' met de stelling dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen wisselt. Uit de toelichting die raadsleden op hun antwoord geven, blijkt dat zij ervaren dat de kwaliteit van het raadsvoorstel afhankelijk is van de ambtenaar die het raadsvoorstel heeft voorbereid. Duidelijke, goed leesbare voorstellen worden afgewisseld met onoverzichtelijke voorstellen.

Grafiek 5.2

Stelling: De kwaliteit van de raadsvoorstellen is wisselend

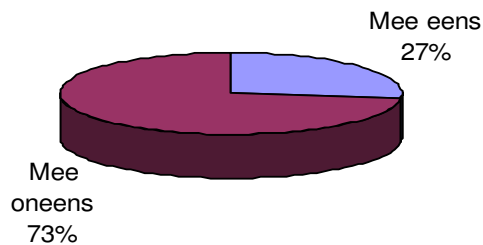

5.2 Spreiding en opbouw raadsvoorstellen

Een ruime meerderheid (73 procent) van de ondervraagde raadsleden geeft aan dat er in het jaar 2009 geen sprake was van een evenwichtige spreiding van het aantal raadsvoorstellen over de verschillende raads(commis­sie)vergaderingen (zie grafiek 5.3 op de volgende pagina). De respondenten merken op dat er vergaderingen zijn met een overvolle agenda en veel raadsvoorstellen, maar ook vergaderingen met weinig stukken.

Grafiek 5.3

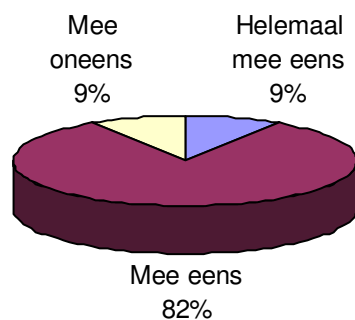
Stelling: In het jaar 2009 was er sprake van een evenwichtige spreiding van het aantal raadsvoorstellen over de verschillende raads(commissie)vergaderingen.

Volgens een ruime meerderheid van de raadsleden (91 procent) bevat het format aan de hand waarvan de raadsvoorstellen worden opgesteld, relevante en noodzakelijke onderdelen (zie grafiek 5.4). De wijze waarop het format wordt gehanteerd, kan naar de mening van enkele raadsleden wel beter.

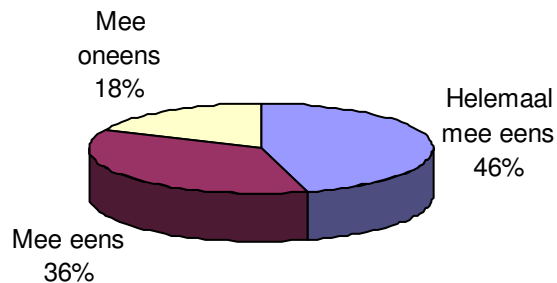
Grafiek 5.4

Stelling: Het sjabloon aan de hand waarvan de raadsvoorstellen worden opgesteld, bevat relevante en noodzakelijke onderdelen.

Een ruime meerderheid van 82 procent van de raadsleden is het erover eens dat alle raadsvoorstellen een zelfde, herkenbare opbouw hebben (zie grafiek 5.5 op de volgende pagina). Dit is in lijn met de positieve beoordeling van het format. Wel merkt een raadslid op dat de kwaliteit van de toelichting op de verschillende onderdelen per voorstel verschilt.

Stelling: Alle raadsvoorstellen hebben een zelfde, herkenbare opbouw.

5.3 Verbeterpunten volgens de raadsleden

In reactie op de vraag 'waar liggen volgens u eventuele verbeterpunten ten aanzien van de kwaliteit van de raadsvoorstellen?' reageren raadsleden verschillend. Verbeterpunten die meerdere raadsleden aandragen, gaan in op het taalgebruik in de voorstellen (ondanks dat raadsleden de leesbaarheid over het algemeen als ruim voldoende beoordelen). Eén raadslid roept bijvoorbeeld op om meer 'Jip en Janneke-taal' te gebruiken. Ook het toelichten van moeilijke uitdrukkingen, het formuleren van doelen volgens de SMART-methode en het gebruiken van kortere zinnen zou de kwaliteit van de raadsvoorstellen volgens dit raadslid ten goede komen.

Daarnaast noemen raadsleden het geven van alternatieve beleidskeuzes en het toelichten van de (financiële) onderbouwing als verbeterpunt. Een raadslid geeft aan dat het prettig zou zijn als de raadsvoorstellen inzichtelijk maken wat de voorgestelde maatregel voor invloed heeft op de realisatie van andere plannen. Zo krijgt de raad de (financiële) gevolgen beter in beeld, wat helpt bij het maken van keuzes. Ook merkt een raadslid op dat het kostenplaatje in de raadsvoorstellen achteraf vaak niet reëel blijkt te zijn.

Tot slot noemt een raadslid dat de voorstellen "op een hoger (beleids)niveau" aangeboden dienen te worden. Hij licht dit toe met de opmerking dat raadsleden moeten uitnodigen tot discussie en niet slechts aanleiding behoren te geven tot het stellen van (inhoudelijke) vragen.

Bijlage 1: Bestuurlijke reactie college Alphen-Chaam

Alphen N.B. 7 oktober 2010
uw schrijven van w kenmerk
behandeld door Dhr. M. Hendrickx ons kenmerk DIR/MHe/MH
telefoonnummer 013-5086602 bijlage(n)
onderwerp reactie college op rapport kwaliteit raadsvoorstellen.

Geachte mevrouw Bokma,

U heeft ons via de gemeentesecretaris verzocht om een reactie op het conceptrapport "Onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in Alphen-Chaam". In deze brief berichten wij u over onze bevindingen.

Wij zijn blij dat er een redelijk positief oordeel over de kwaliteit van de raadsvoorstellen kan worden gegeven. Ook wij zijn van mening – enkele uitzonderingen daargelaten – dat de kwaliteit van de voorstellen de afgelopen jaren hoger geworden is. Dat is overigens geen reden om mogelijkheden tot verdere verbetering niet te benutten. Uw bevindingen en aanbevelingen bieden daartoe goede aanknopingspunten.

Wij kunnen instemmen met aanvulling van het format van raadsvoorstellen, opdat steeds gecheckt wordt of belangrijke aspecten voldoende belicht worden.

Ook zijn wij van mening dat het maken van een procesbeschrijving voor de totstandkoming van raadsvoorstellen wenselijk is, zeker nu er sprake is van aanpassing van de cyclus in verband met wijzing van het commissiebestel.

Wij hebben begrip voor uw aanbeveling betreffende de "realistische planning". Wij kunnen het daar alleen maar mee eens zijn, maar maken de kanttekening dat realistischer plannen leidt tot langere doorlooptijden en in sommige gevallen gebruik van meer tijd dan strikt noodzakelijk is. Handhaafbaarheid van planning is verder afhankelijk van aantal en omvang van niet-geplande (maar wel verlangde) voorstellen en activiteiten.

De gemeentesecretaris zal in nauw overleg met de griffier de aanpassing van het format voor raadsvoorstellen en de procesbeschrijving voor de totstandkoming ervan ter hand nemen.

Wij hopen dat bij een volgende gelegenheid de 6,4 een 7,0 is geworden!

Met vriendelijke groet,
Het college van Burgemeester en Wethouders,

Mr. M.M. Hendrickx
Secretaris

drs. H.W.S.M. Nuijten,
burgemeester

Bijlage 2: Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie Alphen-Chaam / Baarle-Nassau constateert met tevredenheid dat het college de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek overneemt.

Wij zijn verheugd dat de gemeentesecretaris in overleg met de griffier gaat werken aan een procesbeschrijving en een aangepast format. Wij adviseren de raad om erop toe te zien dat alle aangedragen verbetermogelijkheden hier daadwerkelijk in worden opgenomen. Daarnaast adviseren wij om een tijdspad te verbinden aan de uitvoering van de actiepunten die uit de aanbevelingen naar voren komen. Aan het einde van dit tijdspad kan de raad een evaluatie inplannen, waarbij hij kan vaststellen in hoeverre de getroffen maatregelen daadwerkelijk leiden tot verbetering van de kwaliteit van raadsvoorstellen.

Als het gaat om het handhaven van de planning voor de momenten waarop raadsvoorstellen worden aangeboden, begrijpen wij dat het college te maken kan krijgen met onvoorziene omstandigheden. Tegelijkertijd verwachten wij dat een nauwkeurige procesbeschrijving al een eerste stap is naar het *zo veel mogelijk* voorkomen van uitloop.

De rekenkamercommissie deelt met het college de hoop dat de raadsvoorstellen in Alphen-Chaam bij een volgende gelegenheid minimaal een 7,0 verdienen.

Bijlage 3: Toetsingskader

Kwaliteit proces totstandkoming raadsvoorstellen
Er is een duidelijke rolverdeling tussen de ambtelijke organisatie, het college en de griffie in de totstandkoming van raadsvoorstellen.
Het proces van totstandkoming van raadsvoorstellen is gestandaardiseerd en bekend in de gemeentelijke organisatie.
Het proces van totstandkoming van raadsvoorstellen verloopt efficiënt.
Overzichtelijkheid
Het voorstel schetst het beleidsterrein en geeft weer in welke mate huidig beleid van invloed is op het betreffende voorstel.
Het voorstel maakt onderscheid tussen hoofd- en bijzaak (hoofdzaak prominent in beeld, aanvullende informatie in bijlagen). De focus van het voorstel ligt niet op uitwerking van details, maar op hoofdlijnen.
Het voorstel geeft een overzicht van de benodigde middelen en/of geeft een overzicht van de verwachte (financiële, personele, juridische) consequenties/neveneffecten.
Het voorstel maakt een inschatting van de termijn/tijdspad waarbinnen het plan uitgevoerd wordt.
In het voorstel staan duidelijke beslispunten, zodat raadsleden weten waar ze ja of nee tegen zeggen.
Leesbaarheid
Het voorstel is geschreven in een korte en bondige stijl en heeft een overzichtelijke (logische) alinea-indeling.
Het voorstel bevat een heldere inleiding, die ook voor mensen met minder kennis van zaken te begrijpen is.
Het voorstel bevat een bondige samenvatting die de kernpunten van het voorstel helder en overzichtelijk formuleert.
Volledigheid
Het voorstel schetst de context.
In het voorstel worden alternatieve beleidskeuzes genoemd en de mogelijke effecten daarvan.
Het voorstel besteedt aandacht aan de verdere procedure van besluitvorming .
Het voorstel gaat in op de gevolgen en/of de effecten van het voorstel.

Het voorstel benoemt de van toepassing zijnde wet.
Beslispunten worden onderbouwd met argumenten voor (en evt. kanttekeningen tegen) de beslissing, zodat de raad een afgewogen keuze kan maken.
Het voorstel gaat in op de wijze waarop en wanneer burgers en belanghebbenden door de gemeente geïnformeerd of betrokken worden.

Alle raadsvoorstellen zijn één voor één geanalyseerd. Op een schaal van 1 tot 10 is een cijfer gegeven voor de mate waarin het voorstel voldoet aan een norm:

- Cijfer 1: ontbreekt
- Cijfer 4: minimaal (deel of summier geheel) verwerkt
- Cijfer 6: aanwezig, maar beperkt omschreven
- Cijfer 8: adequaat omschreven
- Cijfer 10: zeer zorgvuldig en helder omschreven
- Norm n.v.t.: geen cijfer toegekend en niet meegewogen in gemiddelde

Bijlage 4: Geraadpleegde bronnen

Raadsvoorstellen

Voorstel	Datum behandeling raad
Voorstel tot een gefaseerde integratie van de peuterspeelzaal IKKE, en het kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang van Kober Kindercentra in de basisschool Willibrordus te Alphen	15-01-2009
Voorstel tot het bepalen van een principestandpunt met betrekking tot de accommodatie voor het gymonderwijs van basisschool Willibrordus in Alphen	19-03-2009
Voorstel tot aankoop van een tweetal percelen die gelegen zijn in het woongebied Den Brabander te Chaam	19-03-2009
Voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet voor renovatie van de toiletgroepen bij De Driesprong te Chaam	23-04-2009
Voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de aanschaf van nieuw materieel voor de gladheidbestrijding	25-06-2009
Opiniërend voorstel voor het kiezen van een voorkeursmodel van het Masterplan centrum fase 2 Chaam	25-06-2009
Voorstel tot instemmen met plan van aanpak gemeentemonitor 2008	24-09-2009
Voorstel tot vaststellen van de nota armoedebeleid 'De Groene Hand'	24-09-2009
Voorstel tot het vaststellen van het integraal Dorpsontwikkelingsplan Galder en Strijbeek voor de periode 2010-2020	22-10-2009
Voorstel reservering van middelen ten behoeve van de ruiming van explosieven volgens de nieuwe bommenregeling met het verzoek om een bijdrage vanuit het gemeentefonds	17-12-2009

Geïnterviewde personen

- De heer M. Hendrickx (gemeentesecretaris Alphen-Chaam);
- De heer M. Luijben (raadsgriffier Alphen-Chaam).